

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Arván maradt egy híres pesti kocsmá*

Magyarország

Bn (Hely)

1923. 6. 20. (Idő)

(Köt. v. ff)

Osztályozás

Tárgy

G40.24

Hely

"Jhászti"

Idő

"1923"

Arván maradt egy híres pesti kocsmá

Meghalt Krist Ferenc, a „Buda városához” címzett vendéglő tulajdonosa

(A Magyarországi tudóstörténet.) Krist Ferenc vendéglős vasárnap 49 éves korában meghalt s ma délután már is temették a Kerepesi temetőben. Krist Ferenc tulajdonosa volt a »Buda városához» címzett híres vendéglőnek.

A régi Pest kevés megmaradt emléke közül talán a legérdekesebb az a ház, amelyben ez a kocsmá van s amely a volt Kötő, most Piarista uceában, a Galamb uca sarkán áll. Az új piarista épület ucafeltöltése miatt a gyönyörű egyemeletes palota, amely valóságos gyöngyre a barokk építészetnek, gödörbe került, de így is megőrizte szépségeit és így is igazi művészi látványosság. A ház telkén valamikor a Vizay család háza állott, a mai épületet a lengyel származású Grabovszky nemesi familia emelte a XVIII. század utolsó és a XIX. század első éveiben. A Grabovszkyak kezéből azután Kristék tulajdonába került és az öreg Krist Ferenc — a most elhunyt Krist Ferenc apja — 1864-ben itt nyitotta meg a »Buda városához» címzett vendéglőt, amely csakhamar népszerűvé lett Pesten. A vendéglő ucai ajtaja felett még nemrég ott függött az a kedves, hangulatos, színes cégtábla, amelyet a vendéglő alapításakor helyeztek el és amelyen látható volt a Duna a Lánchíddal, háttérben Buda vára, a Mária Terézia-féle királyi palotával. Ezt a régi cégtáblát csak nemrégiben cserélték fel újjal.

A messze földön nevezetes bormérés alapítójától, idősb Krist Ferentől mintegy 25 évvel ezelőtt vette át fia, aki gyerekeibeiben a szemközti piarista gimnáziumba járt, majd kereskedelmi érettségét tett, aztán önkéntes is volt és mindenképpen igyekezett műveltségét és tudását gyarapítani. Végül pedig — követve a családi hagyományokat — beállt kocsmárosnak és tovább vezette a vendéglőt, a régi szeltemben, mígnem most aránylag fiatalon meghalt...

A Krist-féle kocsmá életéről az alábbi képet rajzolja Magyar Elek:

Vendéglő Buda városához.

Vörös haresabajusz, impozáns szárnyai még vörösebb orr alatt lengenek boltozatos mély kapualjában. Johann, a kékkötényes pincér, egy cinikus böles tántoríthatatlan, fölényes nyugalmával hor-

dozza széjjel az asztalokhoz öblös, talpas poharakban a gyöngyöző spriccert, vagy halbszejtőt. Amint kilép a süntés ajtaján, nagyot törül a bajszán, jeleül annak, hogy nem mulasztotta el odabent kivenni a részét a nagyszerű földi jóból, amit Noé apánk hagyott öröktől reánk. Sokat jár ki s be, sokat törül a lángszínű szőrpamacson, mindig jobban világít a horgas orra, mindig akadozóbb a szava, recsegőbb a hangja, amint odaszól a türelmetlenebb vendégnek, hogy: »bolondság az egészé, e lesújtó nyilatkozatait nyilván magára a világrendre célozván, mely több vizet produkál, mint bort.

Ime, itt ezen a becsületes kocsmái helyen is szomorú mementó hirdeti a víz szörnyű sokaságát. A farácsos ajtóval elrekesztett lépcsőház mellett embermagasságban ott van a régi Pest egyik speciális látnivalója, a falba illesztett kis márványtábla, rajta kinyújtott mutatóujjú aranykéz, alatta a szépen újra aranyozott emlékező felírás:

Wasserhøhe von 15-en
auf 16-ten März, 1838.

Hát bizony akkor itt is győzött a víz s Johann titokban alighanem sokszor hálálkodik, hogy nem a rémes özön idejében pincérkedett itt, Krist Ferencnek »Buda városához» címzett vendéglőjében oly közel a Dunához, a Kötő uceában, amely a jeles harisnyakötőmester és háztulajdonos, néhai való Heger János mesterségétől nyerte nevét, még valamikor a XVIII. században.

A víz győzött, de uralma rövid volt e hatalmas falak között, hogy utána ragyogó renesszánsza kezdődjék Bacchus szellemének. Pest borozó-kocsmáinak egyik legnevezetesebbje találté ottthon a Grabovszky nemesi család egykori kúriájában, amelynél szebb, stílusosabb barokkpalotát nem építettek nálunk, hanem ha a Grassalkovich herceget, a Hatvani- és Gránátos uca sarkán. A vaskosaras ablakok, a faragásos zöld kapu, a fölötté félköralakban húzódo íbörkelyt tartó szakállas titánok, a kinyuló timpanon ötágú koronája és címer-reliefjei, az oromzat csúcsán nagy virágkosár körül játszadozó amorettek, a cifrálkodó, hatásvadászó, barokk szobrászati és építészeti érdekességgel adnak csudálatos miliőt a »Buda városához» adresszált vendéglőnek.

Kispolgári családok, bort ismerő és máltányló nagyurak ülnek a kapualjában; egy mérsáros bolt ablaka is odanyilik, a nyers hús párolgása nem túlságosan étvágygerjesztő, de a kőbe vágott promontori pince itala ezt is feledteti. A finnyásabbak legfeljebb előbbre húzódnak a hosszú, keskeny udvar felé. Itt elől már a harisnyát, zsobkendőt, kést, gombot és egyébnemű jószágot kínáló vándor árusok sem igen alkalmatlankodnak. Legfeljebb a »sala-

mucci» ajánl tisztelettel pár szelc izes »veronézéte és mindjárt fel is szeliteli a magával hozott kis vágódeszkán, vagy az öreg becsületes »Wie gewöhnlich« kueséber javasol egy kis borsos süteményt bor-koresolyának; példáját követte néhai kollégája »Cserebogár Jóska«, aki a rejtelmes »futva vagy röpítve« kiáltással »százon aluli« játékra hívta fel — kosarának értékes tartalmával csábítva — a publikumot, míg el nem érte a rettentő vég, amiről hasábokat jegyzett fül a bűnügyi krónika: szegényt két rablógyilkos gazember darabokra vagdalta s pálinkás üstben kocsonyává főzte.

A ház lakói mintha csak a kocsmához tartoznának, ott sétálgatnak, üldögélnek a nagy dézsákba ültetett, fehéren és rózsaszíntűn virágzó oleanderek között az udvaron, meg fenn az emeleten, a kovácsolt vassal körített végtelen körfolyosón. Két könyved, kecses függő híd szeli át a levegőt az udvar közepe táján; a folyosó két ágát kapcsolják össze, csitri-lányok hemzsegnek rajtuk, az imént jöttek haza a masanód-üzletből, vagy a virágosboltból. Vágyak, sejtések dagasztják keblecskéjüket, összegúgnak, nevetélnék, a merészebbje kacérkodik is egy kicsit, odalent ül fiatal urakkal: nem lesz-e hamarosan sóhajok hidja az, ahol most állanak?

Nyurei, a szöke bimbózó kis virágoslány most szalad keresztül az udvaron, sok volt ma a munka, valami nagy primadonnának költötték a csokrokat, töltötték a pompázó kosarakat a »Violához» címzett boltban, már várja is a mamája, de a kis gonosz mégis megáll egy percre a legszelebb asztalnál. Dióbél-ízű szamorodni kóstolgatnak ott ismerős gavallérok. Már nyújtják is feléje a poharat, gondolkodik egy pillanatra a kislány, aztán elkapja, fenéig üríti, kipirul az arca s riadtan szalad haza. A mama nem látta meg, de meglátta más s az udvar homályba vesző mélyén már ott valahol a Régi posta uceánál szomorúan kezdi pengetni valaki a citerán: »Az asszony ingatag!«

Johann deliriumos lánggal a szemében, eszelősen mondja rá: »Bolondság az egészé!«